

B.K. BIRLA CENTRE FOR EDUCATION

SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
A CBSE DAY-CUM-BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL
PRE_MID-TERM_EXAMINATION 2025-26
SANSKRIT (119)

Class: VII
Date : 02.08.2025
Admission No:

Max. Marks: 25
Time: 1.00 Hour
Roll No:

सामान्यनिर्देशाः

1. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे द्वे पृष्ठानि मुद्रितानि सन्ति ।
2. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे नव प्रश्नाः सन्ति ।
3. उत्तरलेखनात् पूर्व प्रश्नस्य क्रमाङ्कः अवश्यं लेखनीयः ।
4. प्रश्नस्य क्रमाङ्कः प्रश्नपत्रानुसारम् एव लेखनीयः ।
5. सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि ।
6. प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः ।

खण्ड— क. पठन कौशल

प्रश्न—1. अधोलिखितान् पठित गद्यांशान् पठित्वा एतदाधारित प्रश्नानाम् उत्तराणि चिनुत्वा लिखत—.

पुण्डरीकनाम्ने कूपे एकः क्रोधी मण्डूकः अवसत् । एकस्मिन् दिवसे अन्यैः मण्डूकैः सह तस्य कलहः अभवत् । प्रतिशोधार्थं सः कूपात् बहिः अगच्छत् । सः विषधरेण कृष्णसर्पेण सह पुनः कूपम् आगच्छत् । सः सर्पः कूपे अवसत् । सः कर्मेण शत्रुन् मण्डूकान् अखादत् । यदा सर्वे शत्रवः नष्टाः अभवन् तदा मण्डूकः सर्पं बहिः गन्तुम् अकथयत् । सर्पः अवदत्— अधुना अहं न गच्छामि ।

(अ) एकपदेन उत्तरत — (केवलम् प्रश्नद्वयम्)

2

- (1) मण्डूकः कुत्र अवसत् ?
- (2) मण्डूकः कीदृशः आसीत् ?
- (3) मण्डूकस्य कैः सह कलहः अभवत् ?

(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत— (केवलम् प्रश्नद्वयम्)

2

- (1) सर्पः किम् अवदत् ?
- (2) कः कूपात् बहिः आगच्छत् ?
- (3) मण्डूकः कदा सर्पं बहिः गन्तुम् अकथयत् ?

(स) गद्यांशस्य उचितः शीर्षकः अस्ति —

1

(क) मूर्खः सर्पः (ख) चतुरः काकः (ग) मदोहरः वानरः (घ) मूर्खः मण्डूकः

प्रश्न 2. अधोलिखितानि वाक्यानि अव्ययपदैः पूरयत — (केवलम् प्रश्नत्रयम्)

3

(अद्य, विना, च, अपि)

- (1) अहं संस्कृतं, गणितं ————— पठामि ।
- (2) मोहनं ————— सोहनः मुम्बई न गच्छति ।
- (3) छात्राः संस्कृतं ————— पठन्ति ।
- (4) ————— शनिवासरः अस्ति ।

प्रश्न 3. प्रकृति प्रत्ययं चित्वा वाक्यानि पूरयत— (केवलम् प्रश्नद्वयम्)

2

(1) अहं गृहम् (गम् + तुमुन्) ————— इच्छामि ।

(क) गन्तुम् (ख) गत्वा (ग) आगत्य (घ) गच्छामि

- (2) रामः लिख् + ——— गच्छामि ।
 (क) लिखितुम् (ख) लेखितुम् (ग) विलिख्य (घ) लिखित्वा
 (3) छात्रः गृहं आगत्य ——— + ——— पठति ।
 (क) आ + गम् + तुमुन् (ख) आ + गम् + ल्यप्
 (ग) आ + गम् + क्त्वा (घ) आ + गम् + त्य

खण्ड— ख. व्यावहारिक व्याकरण

प्रश्न 4. विभक्त्याधारितानां प्रश्नानां उचितानि उत्तराणि चित्वा लिखत —(केवलम् प्रश्नद्वयम्) 2

- (1) ——— कार्यं क्रियते । (साधु शब्दः तृतीया एकवचनम्)
 (क) साधुः (ख) साधुना (ग) साधुभ्याम् (घ) साधुभिः
 (2) ——— सर्वेषां मतिषु भेदः भवति । (मति शब्दः सप्तमी बहुवचनम्)
 (क) मत्या (ख) मतीनां (ग) मतिषु (घ) मतिभिः
 (3) ——— आशीर्वादः महत्त्वपूर्णः भवति । (साधु शब्दः षष्ठी एकवचनम्)
 (क) साधुः (ख) साधोः (ग) साधुभ्याम् (घ) साधुनाम्

प्रश्न 5. शब्दरूपाधारितानां प्रश्नानां उचितानि उत्तराणि चित्वा लिखत —(केवलम् प्रश्नद्वयम्) 2

- (1) 'अहम्' (अष्मद्) शब्दस्य पंचमी बहुवचनं किम् ?
 (क) आवाभ्याम् (ख) मया (ग) अस्मत् (घ) मत्
 (2) 'त्वम्' (युष्मद्) शब्दस्य प्रथमा एकवचनं किम् ?
 (क) युवाम् (ख) त्वम् (ग) यूयम् (घ) युष्माकं
 (3) मम नाम अंकितः अस्ति । वाक्येस्मिन् षष्ठी विभक्तिः एकवचनं कुत्र ?
 (क) मम (ख) नाम (ग) अंकितः (घ) अस्ति

प्रश्न 6. धातुरूपाधारितानां प्रश्नानां उचितानि उत्तराणि चित्वा लिखत — (केवलम् प्रश्नद्वयम्) 2

- (1) 'लिख्' धातुः (लोटलकारः) मध्यमपुरुषस्य बहुवचनं किम् ?
 (क) लिखत (ख) लिख (ग) लिखन्तु (घ) लिखतम्
 (2) 'कृ' धातुः (लृटलकारः) प्रथमपुरुषस्य एकवचनं किम् ?
 (क) करिष्यतः (ख) करिष्यति (ग) करिष्यन्ति (घ) करिष्यसि
 (3) 'लिख्' धातुः (लटलकारः) उत्तमपुरुषस्य द्विवचनं किम् ?
 (क) लिखामि (ख) लिखावः (ग) लिखामः (घ) लिखथ

खण्ड— ग. साहित्य कौशल

प्रश्न—7. निम्नलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि एकपदेन लिखत — (केवलम् प्रश्नद्वयम्) 2

- (1) के पुस्तकम् अपठताम् ?
 (2) जनाः कैः पीडिताः सन्ति ?
 (3) कः मण्डुकम् अभक्षयत् ?

प्रश्न—8. निम्नलिखित वाक्यानां प्रश्नानिर्माणं कुरुत ? (केवलम् प्रश्नत्रयम्) 3

- (1) स्वच्छीकरणम् अस्माकम् कर्तव्यं अस्ति ।
 (2) मोहनः प्रातः काले भ्रमति ।
 (3) नराः अवशिष्टान् क्षिप्त्वा परिसरं मलिनं कुर्वन्ति ।
 (4) भारतस्य स्वच्छता अनिवार्या अस्ति ।

खण्ड— घ. लेखन कौशल

प्रश्न—9. स्वरूच्यानुसारं विज्ञापनस्य लेखनम् कुरुत ? 4
